



## NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa  
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08  
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

### UCHWAŁA NR 219/2022 Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 września 2022 r.

W związku z 83. rocznicą napaści Niemiec hitlerowskich na Polskę w dniu 1 września 1939 roku, Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej pragnie dać *wyraz przywiązania Adwokatury Polskiej do zasad i wartości, wolności i ochrony praw człowieka oraz międzynarodowego porządku prawnego.*

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej podkreśla, że w dniu 1 września 1939 r. społeczeństwo polskie w sposób jednoznaczny i zdecydowany opowiedziało się za obroną suwerennego i demokratycznego, niepodległego państwa prawa, respektującego podstawowe prawa i wolności człowieka, w tym prawa obywatelskie.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej pragnie upamiętnić wszystkie ofiary wojny i zarazem zwrócić uwagę na wkład Adwokatury Polskiej w walkę z nazistowskim i sowieckim okupantem.

Wielu adwokatów i aplikantów adwokackich walczyło w wojnie obronnej w szeregach Wojska Polskiego. Adwokaci pełnili też funkcje w strażach obywatelskich, włączali się w pracę administracji, służąc swoim doświadczeniem i znajomością przepisów prawa. W sytuacji kiedy nie funkcjonował wymiar sprawiedliwości, adwokaci niejednokrotnie rozstrzygali spory i wygaszali konflikty, zastępując wymiar sprawiedliwości. Kilkuset adwokatów zginęło w Katyniu i innych miejscach masowych mordów na Wschodzie. Ogromną liczbę adwokatów zamordowali Niemcy, w tym większość adwokatów pochodzenia żydowskiego.

Adwokaci polscy zorganizowali unikalny w skali światowej tajny samorząd adwokacki: Tajną Naczelną Radę Adwokacką oraz tajne rady adwokackie w Warszawie, Krakowie–Katowicach, Lublinie, Lwowie, Radomiu.

Adwokaci tworzyli też struktury Polskiego Państwa Podziemnego. Wspomnieć warto, że pierwszym Delegatem Rządu na Kraj był adwokat i przedwojenny prezydent Poznania Cyryl Ratajski. Władysław Raczkiewicz (przed I wojną światową adwokat w Mińsku Białoruskim) został prezydentem RP. Adwokat Stanisław Szurlej w latach 1939–1944 pełnił obowiązki szefa polskiego sądownictwa wojskowego oraz Naczelnego Prokuratora Wojskowego.

Adwokaci i aplikanci adwokaccy brali udział w 1944 r. w Powstaniu Warszawskim. Jedni walczyli i ginęli na barykadach, inni sprawowali funkcje kierownicze i administracyjne.

Adwokatura Polska poniosła ogromną ofiarę w latach wojny 1939-1945.

Adwokatura pamięta.

Prezes  
Naczelnej Rady Adwokackiej  
(Przemysław Rosati)  
adw. Przemysław Rosati